



ACIL BARINMA KOŞULLARINDA İNSAN VE KONUT SAĞLIĞI AÇISINDAN DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Afet sonrası fiziksel olarak güvenli, korunaklı ve mahremiyeti gözetilen yaşam alanlarının kurulması çok önemlidir. Kurulan acil barınma alanlarının temiz içme ve kullanma suyuna erişiminin olduğu, atıkların bertaraf edildiği, sanitasyon ve hijyen koşullarını sağlayan, gıda hazırlama ve depolama açısından güvenli yerler olmasına dikkat edilmelidir.

Etkilenen nüfusun sayısı, yaş, cinsiyet ve hane özellikleri belirlenip, erişilebilir boş arazi ve geçici yerleşimlere yönelik topografik ve yerel çevresel değerlendirmeler yapıldıktan sonra kurulacak yaşam alanlarında dikkat edilmesi gereken temel konular şunlardır:

- Yerleşim yeri ya da hanelerin potansiyel tehlikelerin uzağında ve mevcut risklerin asgariye indirildiği güvenli alanlarda olması sağlanmalıdır.
- Büyük kamplardan kaçınılmalıdır. Bunların kurulması ve yönetimi daha kolaysa da çevre koşullarının hızla bozulması daha sonra büyük sağlık sorunlarına neden olmaktadır.
- Yaşam planlanan kapalı alanların tüm kamp alanına oranı en az 1:2, mümkünse 1.3 olmalıdır.
- Afetten etkilenen nüfus içinde, velisi olmayan çocuklar, yalnız kadınlar ya da genel hane özelliklerini taşımayanlar, azınlık grupları, engelli ya da kronik hastalığı bulunanlar da dahil farklı durumda bulunan insanlar için ayrı planlama yapılmalıdır.
- Tuvaletler ve duş alanları, ortak mutfaklar, sağlık hizmetleri, okullar, çocuk bakım merkezleri ve diğer sosyal tesislere güvenli erişim sağlanması için uygun planlama ve aydınlatma sağlanmalıdır.
- Yaşam planlanan kapalı alanlar uyuma, çamaşır, yıkama, giyinme, bebek bakımı, çocuk ve hasta bakımı, gıda ve su depolama, haneye ait eşyaların depolanması, gerektiğinde yemek pişirme, yeme ve aile üyelerinin toplanma alanlarını içermelidir.
- Yüzey suyu drenajı, bakımı zor ve sıklıkla tıkanan açık kanallardan atık suların tahliyesinden ziyade, arazi şartlarının da izin verdiği ölçüde yerinde yapılmalıdır. Yeterli drenaj ve erozyon kontrol önlemleri alınmadığı sürece eğitim yüzde 5'in üzerinde olmamalı ya da yeterli drenaj sağlamak için %1' in altında olmalıdır. Atık suların yerinde tahliyesi için süzme çukurları gibi basit ve ucuz teknikler bulunabilir.
- Yağış veya sel suyunun yetersiz drenajı, insanların yaşam alanlarını, hareketliliğini ve hizmetlere erişimini ciddi şekilde sınırlandırmaktadır. Tuvaletleri ve kanalizasyon sistemini selden korumak diyareye yol açan hastalıkları önlemek adına gereklidir.
- Soğuk hava koşulları düşünüldüğünde insanların çoğunlukla kapalı alanlarda vakit geçireceği için ilk aşamada en az kişi başına 3.5 m² düşecek şekilde planlama yapılmalıdır, ısıtılması gereken dahili alanın asgari noktaya çekilmesi için tavan alçak olmalıdır.

•



ACIL BARINMA KOŞULLARINDA İNSAN VE KONUT SAğLIğI AÇISINDAN DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- Okul, sağlık tesisleri gibi kamu binalarında ve barınaklarda sağlıklı bir kapalı ortam sağlamak ve solunum yolu ile buluşan hastalıkların yayılma riskini düşürmek, soba gibi ısınma araçlarını dumanından etkilenmeyi, barınak tasarımı yeterli düzeyde havalandırmaya imkan tanımalıdır.
- Isınma ve pişirme için hangi yakıt tipinin kullanılacağı belirlenmeli ve etkilenen nüfusa oranla tüketim oranı belirlenerek yakıt ikamesi sağlanmalıdır.
- Yangın tedbirleri kapsamında ısınma ve pişirme sistemlerinin güvenli olduğundan emin olunması, binalar arası boşluğın en az 2 metre olması ve kamp ortamındaki yaşam alanlarında here 300 metreye bir yangın söndürme araçlarının yerleştirmesi gerekmektedir.
- Kamp alanında suça engel olmak adına toplu alanlar ve konaklama alanların arasında yeterli gece aydınlatmasının sağlanması, duş ve tuvaletlerin güvenli planlanması önemlidir.

HASUDER Çevre Sağlığı Çalışma Grubu

**Kaynak: SPHERE projesi, İnsani Yardım Sözleşmesi ve İnsani Yardımda Asgari Standartlar, 2011, Belmont Press, Northonton, UK.*